

نقش نخبگان در روابط دولت ملت (در دوره نهضت تنباکو)

پیمان محمودی^۱

ابوالفضل ذولفقاری^۲

بررسی نقش نخبگان سیاسی و تاثیر آنها در پویش و توسعه سیاسی کشور اهمیت بسزایی دارد. یکی از وقایع بسیار مهم و اساسی در دوره تاریخ معاصر ایران رقم خورده است را می‌توان در نهضت تنباکو دنبال کرد و اگر چه این موضوع تاریخی می‌باشد اما از حیث اثرگذاری بر فضای سیاسی جامعه کنونی ما بسیار مهم بوده است تا جایی که ریشه انقلاب اسلامی را می‌توان از این نهضت تنباکو پیگیری کرد. چرا که تا قبل از وقوع ماجرای واگذاری انحصاری تنباکو به تالبوت انگلیسی و تحریم آن توسط حکم صادره از میرزای شیرازی در جریان فضای نخبگان سیاسی در کشور، تنها نخبگان سیاسی ما شامل شخص پادشاه، شاهزادگان و دیوانیان می‌باشند که گردش نخبگانی هم اگر می‌بود در بین اینان رقم می‌خورد؛ اما بعد از تحریم تنباکو شاهد یک چرخش در فضای نخبگی سیاسی حاکم بر جامعه هستیم و آن ورود روحانیت به طور رسمی به عرصه سیاسی است که از این زمان به بعد روحانیت بیش از پیش متوجه نقش و تاثیر گذاری خود در فضای سیاسی و اجتماعی کشور شد. سوال ما در این مقاله چگونگی و علل ورود روحانیت به طور رسمی در فضای سیاسی می‌باشد. در این مقاله از روش مطالعه‌ی کتابخانه‌ای استفاده شده است.

واژگان کلیدی: نهضت تنباکو، چرخش نخبگی، روحانیت، دولت و ملت

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه شاهد تهران، Peymanmahmoudi70@gmail.com

۲- استادیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه شاهد تهران، abzolfaghari@gmail.com